

LIIKUMA
KUTSUV KOOL

Liikuma kutsuvate koolide eneseanalüüs (KENA)

2024/2025

õppeaasta raport

Tartu Ülikool
Sporditeaduste ja füsioteraapia instituut
Tartu, 2026

Sisukord

Sisukord.....	2
Sissejuhatus.....	3
Metoodika.....	6
Valdkondade keskmised tulemused	7
Liikumise roll koolikultuuris ja õpetajate liikumisvõimalused	8
Meeskond, koostöö ja võrgustik.....	9
Aktiivne vahetund	10
Aktiivne ainetund.....	12
Liikumisõpetus, valikained ja huviringid ning vaba aja tegevused	13
Aktiivne koolitee	14
Kokkuvõte	16
Summary	18

Sissejuhatus

Alates 2018. aastast on programmiga „Liikuma Kutsuv Kool“ (LKK) liitunud koolid kasutanud oma arengu toetamiseks ja enesehindamise läbiviimiseks tööriista „Liikuma Kutsuva Kooli eneseanalüüs“ (KENA). Tööriist aitab koolil saada tervikliku ja realistliku ülevaate oma hetkeolukorrast ning suunab teadlikult kujundama liikumist väärtustavat koolikultuuri. Kuna areng toimub järk-järgult, loob KENA võimaluse hinnata tehtud samme ning kavandada järgmisi eesmärke.

Tartu Ülikooli liikumislabori jaoks on KENA oluline vahend kogu võrgustiku arengusuundade jälgimiseks. Selle abil on võimalik näha, millistes valdkondades on toimunud edasimineku ning kus vajavad koolid täiendavat tuge. Iga kooli täidetud KENA annab panuse „Liikuma Kutsuva Kooli“ programmi arendamisse ning toetab koolide sihipärasemat nõustamist ja toetamist.

KENA eesmärk on aidata koolidel:

- saada terviklik ülevaade Liikuma Kutsuva Kooli põhimõtteid toetavatest tegevustest;
- kavandada ja edasi arendada liikumist soodustavaid lahendusi;
- jälgida muutusi ja arengut pikema aja jooksul.

KENA täitmist ja tulemuste analüüsi on soovitatav juhtida kooli Liikuma Kutsuva Kooli meeskonnal, kaasates protsessi ka teisi osapooli. Eneseanalüüsi on võimalik läbi viia ka etapiviisiliselt, kutsudes iga teema aruteluse sobivad osalised, näiteks õpilased, aineõpetajad, lapsevanemad ja teised koolipere liikmed.

Aastate jooksul on KENA sisu ja rakendustingimusi korduvalt täpsustatud ning arendatud, tuginedes koolide tagasisidele ja praktilisele kasutuskogemusele. Veebipõhise KENA lahenduse piloteerimine algas 2018. aastal.

Piloteerimise etapp (2018–2020)

- 2018. aastal täitsid KENA värskest Liikuma Kutsuva Kooli võrgustikuga liitunud koolid (n = 24), mis moodustas 80% tol aastal liitunud koolidest.
- 2019. aastal paluti KENA täita kõigil võrgustiku koolidel (n = 78), millest osales 42 kooli ehk 54% võrgustikust. Neist 14 kooli täitsid KENA nii 2018. kui ka 2019. aastal.
- 2020. aastaks kuulus võrgustikku 110 kooli, kellest KENA täitis 74 kooli (67%). Sellel aastal täitis 41 kooli varasemat ning 33 kooli uuendatud KENA versiooni. Kõigil kolmel aastal osales KENA täitmisel 10 kooli ning kahel aastal 25 kooli.

Üleminek õppeaastapõhisele täitmisele (alates 2021. aastast)

Alates 2021. aastast mindi üle õppeaastapõhisele KENA täitmisele.

- 2021/2022. õppeaasta lõpuks oli Liikuma Kutsuva Kooli võrgustikuga liitunud 179 kooli, millest KENA täitis 122 kooli ehk 68,2% võrgustikust.
- 2022/2023. õppeaastal liitus võrgustikuga 21 uut kooli ning õppeaasta lõpuks kuulus võrgustikku 200 kooli. Neist KENA täitis 129 kooli (64,5%).
- 2023/2024. õppeaastal liitus võrgustikuga 18 uut kooli, kokku oli õppeaasta lõpuks 218 kooli, kellest KENA täitis 132 kooli ehk 61%.

- 2024/2025. õppeaastal lisandus võrgustikku 15 uut kooli, samal ajal toimus ka koolide sulgemisi ja liitmisi. Õppeaasta lõpuks kuulus võrgustikku 222 kooli, kellest KENA täitis 159 kooli ehk 72% võrgustiku koolidest.

2025. aastal võeti kasutusele KENA täiendatud versioon, eesmärgiga käsitleda liikumise rolli koolis terviklikumalt. Uue teemablokina lisandus „Liikumise roll koolikultuuris ja õpetajate liikumisvõimalused“, mis võimaldab saada terviklikuma ülevaate Liikuma Kutsuva Kooli põhimõtete rakendamisest koolis. Varasem plokk „Kooliruum ja kooliõu“ eemaldati ning selle alla kuulunud küsimused jaotati teiste teemablokkide vahel. Kõigi plokkide küsimused vaadati üle ning vajaduse korral täiendati nii sisu kui ka küsimuste sõnastust. Samal ajal peeti oluliseks säilitada küsimuste ülesehitus ja tähendus võimalikult sarnasena eelmise versiooniga, et tagada andmete järjepidevus ning võimaldada pikaajalist analüüsi ja võrdlust. Lisaks palutakse koolidel KENA lõpus välja tuua kolm kõige olulisemat tegevussuunda, põhinedes KENA küsimustikule ning lisada iga tegevussuuna juurde ka kolm konkreetset tegevust.

KENA valdkonnad alates 2025. aastast on järgnevad:

- 1) liikumise roll koolikultuuris ja õpetajate liikumisvõimalused (11 väidet),
- 2) meeskond, koostöö ja võrgustik (11 väidet)
- 3) aktiivne vahetund (12 väidet)
- 4) aktiivne ainetund (6 väidet)
- 5) liikumisõpetus, valikained ja huviringid ja vaba aja tegevused (7 väidet)
- 6) aktiivne koolitee (9 väidet)

Peamine KENA täitmise periood on kevad (aprill–juuni), mis võimaldab tööriista kasutada abivahendina kevadel koostatavates tegevuskavades. Kuni 2023/2024 õppeaasta lõpuni täitsid uued koolid KENA kohe võrgustikuga liitumisel, kuid 2024/2025 õppeaastast alates täidavad uued koolid KENA peale ideeseminaril osalemist.

Liikuma Kutsuva Kooli eneseanalüüsi ehk KENA valdkonnad:

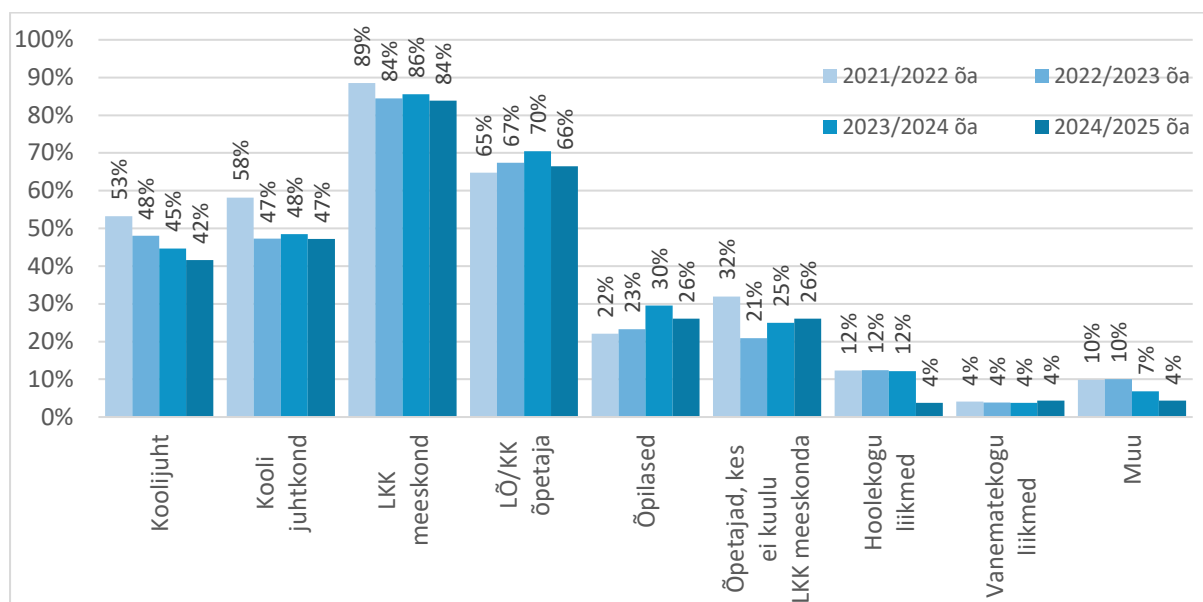

Joonis 1. Liikuma Kutsuva Kooli mudel

Koolidel soovitatakse KENA täitmise kaasata lisaks LKK meeskonnale ka teisi osapooli, näiteks õpilasi, liikumisõpetuse õpetajaid, kooli juhtkond jt. Kaasatuse võrdlus nelja õppeaasta lõikes on esitatud joonisel 2.

Endiselt osalevad KENA täitmisel kõige enam LKK meeskonna liikmed – neid kaasati 84% KENA täitnud koolidest. Võrreldes kahe eelneva õppeaastaga on 2024/2025 õppeaastal suurenenud nende õpetajate osakaal, kes ei kuulu LKK meeskonda (27%). Kooli juhtkonna kaasatus on võrreldes kahe eelmise õppeaastaga püsinud samal tasemel (47-48%), kuid koolijuhtide osalemine KENA täitmisel on jätkuvalt vähenenud (42% 2024/25. õppeaastal võrreldes 45% 2023/24. õppeaastal).

Kui eelmisel õppeaastal oli näha õpilaste kaasatuse suurenemist, siis sellel õppeaastal on antud näitaja taas langenud (27% 2024/25. õppeaastal võrreldes 30% 2023/24. õppeaastal). Samuti on oluliselt vähenenud hoolekogu liikmete kaasatus (4% 2024/25. õppeaastal võrreldes 12% eelmisel õppeaastal). Lisaks vähesele hoolekogu liikmete kaasamisel, on jätkuvalt madal ka vanematekogu liikmete kaasatus (4%).

Joonis 2. KENA täitmise kaasatud osapooled.

Metoodika

Raporti eesmärk on analüüsida Liikuma Kutsuva Kooli võrgustikku kuuluvate koolide eneseanalüüsi tulemusi. 2024/2025. õppeaastal täitis KENA 161 kooli 222st seni liitunud koolist (72%). Tulemused on esitatud valdkonnablokkide kaupa. Võrreldud on 2024/2025. õppeaasta iga valdkonna keskmist ja iga üksikküsimuse keskmist tulemust kahe eelmise õppeaasta KENA tulemustega, kasutades selleks ühefaktorilist dispersioonanalüüsi. Olulisuse nivooks võeti $p < 0,05$.

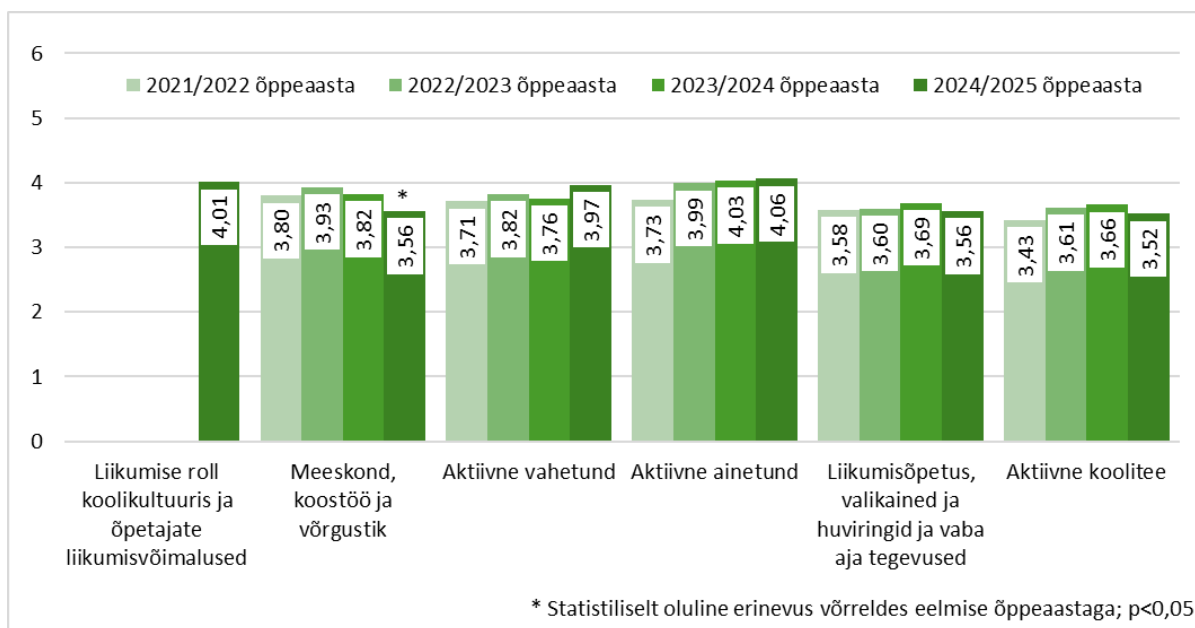
Tulemuste esitamisel on kasutatud värviskaalat, mis põhineb valgusfoori põhimõttel: mida rohelisemat värvi on tulemus, seda parem see on, ning vastupidi, mida punasem on tulemus, seda kehvem see on.

Valdkondade keskmised tulemused

Kuue valdkonna keskmiste tulemuste võrdlus, 2024/2025. õppeaastal eelneva kolme õppeaastaga on esitatud joonisel 3. Oluline on arvestada, et kuigi valdavas osas on valdkondade küsimused jäänud samaks, on igas valdkonnas toimunud 1-2 küsimuse muutus, mis võib mõjutada keskmisi hinnanguid. Lisaks on KENAs lisandunud uus valdkond „Liikumise roll koolikultuuris ja õpetajate liikumisvõimaluse“ ning valdkonna „Kooliruum ja kooliõu“ küsimused on jaotatud teiste valdkondade alla.

Võrreldes eelmiste õppeaastatega on keskmise hinnangu tõusu täheldatav ainult „Aktiivse vahetunni“ ning „Aktiivse ainetunni“ valdkonnas, kuid need muutused ei ole statistiliselt olulised (p-väärtused vastavalt 0,059 ja 0,807). Kõigi teiste valdkondade keskmised hinnangud on võrreldes eelmise õppeaastaga langenud, kusjuures suurim langus on toimunud valdkonnas „Meeskond, koostöö ja võrgustik“, kus muutus on ka statistiliselt oluline (p=0,009).

Kõrgeimad keskmised hinnangud on saanud valdkonnad „Aktiivne ainetund“ ja „Liikumise roll koolikultuuris ja õpetajate liikumisvõimalused“, mis on 2024/2025 õppeaasta KENAs uus. Koolid hindavad kõrgelt liikumise olulisust ja väärtustamist koolis ning koolipersonali heaolu ja liikumisvõimalusi. Jätakuvalt on madalaima keskmise hinnanguga valdkond „Aktiivne koolitee“.

Joonis 3. Valdkondade keskmised tulemused õppeaastatel 2021/2022 kuni 2024/2025.

Liikumise roll koolikultuuris ja õpetajate liikumisvõimalused

2024/2025. õppeaastal lisati KENAs uue valdkonnana „Liikumise roll koolikultuuris ja õpetajate liikumisvõimalused“, eesmärgiga käsitleda liikumise rolli koolis terviklikumalt. Lisaks uutele küsimustele, koondati selle valdkonna alla ka kolm küsimust teistest valdkondadest. Sellest tulenevalt on pikaajalises vaates võimalik hinnata muutusi üksnes nende kolme küsimuse lõikes.

Valdkonna keskmine hinnang on 4,01, mis on võrreldes teiste valdkondadega üks kõrgemaid. Kolme küsimuse puhul, mille osas on võimalik vaadata pikaajalist muutust, on täheldatav keskmise hinnangu langus. Kõige enam on langenud hinnang väitele, et **koolis toetatakse personali liikumisvõimalusi** (langus 4,36-lt 3,91-le; tabel 1).

Tabel 1. Valdkonna „Liikumise roll koolikultuuris ja õpetajate liikumisvõimalused“ küsimuste keskmised hinnangud õppeaastatel 2021/2022 kuni 2024/2025.

	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	p-väärtus (23/24 vs 24/25)
„Liikumise roll koolikultuuris ja õpetajate liikumisvõimalused“ keskmine				4,01	
1. Kooli õppekavas ja kodukorras pööratakse teadlikult tähelepanu liikumise, õppimise ja heaolu seostele: toimuvad arutelud, materjalides ja koolimeedias kajastatakse liikumise kasulikkust ning seda, milliseid võimalusi pakub selleks koolipäev (nt liikumispausid, aktiivsed vahetunnitegevused).				4,38	
2. Tunniplaanide koostamisel välditakse teadlikult õpilaste ülekoormust, nähakse ette aega ja ressursse liikumiseks ja tervise hoidmiseks.				3,92	
3. Õpilaste ja õpetajatega on arutatud ning leitud lahendusi ekraaniaja vähendamiseks koolipäeva jooksul (nt kokkulepped telefonide kasutuse osas).				4,65	
4. Kõik kooli töötajad teavad, et me oleme LKK ja oskavad nimetada LKK põhitegevusi.				4,54	
5. LKK eesmärgid ja tegevussuunad on kooli arengukavas põhjalikult lahti kirjutatud.	3,53	3,76	3,75	3,54	0,264
6. Koolis toetatakse personali liikumisvõimalusi: selleks on eraldatud ressursse ja plaanitud tegevusi, aktiivseid koolipere liikmeid tunnustatakse, juhtkond näitab eeskujuga.	4,13	4,43	4,36	3,91	0,005
7. Õpetajate käest küsitakse vähemalt korra aastas ideid ja tagasisidet kooli personali liikumisrõõmu toetamiseks.				3,74	
8. Õpetajatega korraldatakse liikuvaid ühisüritusi, kampaaniaid: nt ühised treeninggrupid, uute spordialade proovimine, ühine sammulugemine vms.				4,03	
9. Kooli õpetajad väärtustavad liikumist nii õpetajate kui õpilaste tervise ja heaolu toetajana - algatustega tullakse meeleldi kaasa, ollakse oma aktiivsusega eeskujuks.				4,06	
10. Õu ja/või kooli ümbrus pakub nii õpilastele kui õpetajatele mugavaid jalutusradu erinevateks tegevusteks ning neid võimalusi kasutatakse (vahetunni liikumisinutid, ainetunni arutlusminutid, kõnnikoosolekud ja -arenguestlused).	4,26	4,53	4,70	4,49	0,157
11. Kooli töötajate jaoks on tavapärane teha kõnnikoosolekuid ja liikumispause (eriti pikematel koosolekutel) ning käia vahetunni ajal õues värsket õhku hingamas.				2,82	

Kõige kõrgemalt on hinnatud seda, et **õpilaste ja õpetajatega on arutatud ning leitud lahendusi** ekraaniaja vähendamiseks koolipäeva jooksul (keskmine hinnang 4,65) ning, et kõik kooli **töötajad teavad, et kool kuulub Liikuma Kutsuva Kooli** programmi ja oskavad nimetada LKK põhitegevusi (keskmine hinnang 4,54).

Kõige madalamalt on hinnatud **kõnnikoosolekute ja liikumispauside kasutamist ning vahetunni ajal õus käimist kooli töötajate seas** (keskmine hinnang 2,82). Samuti on selle valdkonnas madala hinnangu saanud **LKK eesmärkide ja tegevussuundade kirjeldamine kooli arengukavas** (keskmine hinnang 3,54).

Meeskond, koostöö ja võrgustik

Valdkonna „**Meeskonna, koostöö ja võrgustiku**“ keskmine hinnang on võrreldes eelmiste õppeaastatega statistiliselt oluliselt langenud (keskmine hinnang 3,56 võrreldes varasemate õppeaastatega, kus keskmine hinnang oli vahemikus 3,80-2,93; p=0,009) (Tabel 2). Samuti on enamiku selle valdkonna küsimuste puhul täheldatav keskmiste hinnangute langust.

Tabel 2. Valdkonna „Meeskond, koostöö ja võrgustik“ küsimuste keskmised hinnangud õppeaastatel 2021/2022 kuni 2024/2025.

	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	p-väärtus (23/24 vs 24/25)
„Meeskond, koostöö ja võrgustik“ keskmine	3,80	3,93	3,82	3,56	0,009
12. Meie kooli LKK tegevuskava on valminud või valmimas koostöös õpilaste, õpetajate, juhtkonna ja lastevanematega.	3,89	3,78	3,56	3,33	0,147
13. Meie koolis on LKK meeskond, kes koostab LKK tegevuskava ning on valmis tegevusi kavandama ja eest vedama.	4,69	4,76	4,58	4,09	0,003
14. Meeskonna töökorraldus on kestlik: eri valdkonnad/rollid on hästi kaetud, ülesanded jagatud, kohtutakse vähemalt korra kuus ja kokku on lepitud nii kohtumiste ajakava kui liikmete vahetumine.	3,13	3,51	3,36	3,01	0,032
15. Tunneme, et meie LKK meeskonnal on piisav autoriteet ja head võimalused muutusi ellu viia.	4,17	4,39	4,30	3,81	0,003
16. Koolijuht toetab igati LKK tegevusi (nt tunneb huvi, võimaldab ressursse, tunnustab avalikult, teeb vajalikke muudatusi).	5,06	5,17	5,04	4,79	0,069
17. Õpilaste käest küsitakse vähemalt kord aastas ideid ja tagasisidet koolis liikumisvõimaluste loomiseks ja liikumisrõõmu toetamiseks.				4,12	
18. Õpetajatele jt koolipere liikmetele on loodud võimalused osaleda LKK võrgustiku tegevustes (sh koolitustel, seminaridel), mis toetavad liikumise lisamist ainetundidesse ja kogu koolipäeva.	4,90	4,98	5,00	5,01	0,962
19. LKK võrgustikus on meil partnerkoolid(id), kellega teeme koostööd ka väljaspool LKK ametlikke üritusi.	2,10	2,39	2,18	2,63	0,010
20. Meie kool jagab vähemalt korra kuus oma kogemusi teistele koolidele võrgustiku Facebooki grupis „Liikuma Kutsuv Kool“ – postitajad on kokku lepitud, postitused on nii õpilaste kui õpetajate tegemistest.	2,79	2,97	2,70	2,47	0,208
21. Lapsevanemad panustavad aktiivselt õpilaste liikumisvõimaluste arendamisse (mõtlevad kaasa, pakuvad ideid ja ressursse, aitavad vabatahtliku tööga, tunnustavad).	2,93	3,03	2,98	2,58	0,007
22. Kool saab tuge kohalikult omavalitsuselt nii õpetajate kui õpilaste liikumisvõimaluste arendamiseks; KOV toetab ideede ja ressursidega ning tunnustab.	3,38	3,40	3,26	3,30	0,832

Statistiliselt oluliselt on **suurenenud** hinnang väitele, et koolidel on olemas partnerkool(id) ($p=0,010$), kuid selle küsimuse keskmine hinnang on jätkuvalt väga madal (vastavalt 2,63). Statistiliselt oluliselt **madalam** hinnang võrreldes eelmise õppeaastaga on antud väidetele, et koolis on olemas LKK meeskond ($p=0,003$), meeskonna töökorraldus on kestlik ($p=0,032$) ning LKK meeskonnal on piisavalt autoriteeti ja võimalusi muutuste elluviimiseks ($p=0,003$). Samuti on oluliselt langenud hinnang sellele, et lapsevanemad panustavad aktiivselt laste liikumisvõimaluste arendamisse ($p=0,007$).

Sarnaselt eelmistele aastatele on ka 2024/2025. õppeaastal kõige kõrgemalt hinnatud **õpetajatele ja teistele koolipere liikmetele loodud võimalusi osaleda LKK võrgustiku tegevustes** (keskmine hinnang 5,01) ning **koolijuhi toetust LKK tegevustele** (keskmine hinnang 4,79). Suhteliselt hea hinnangu on saanud ka 2024/2025. õppeaastal lisatud väide, et **õpilastelt küsitakse vähemalt kord aastas ideid ja tagasisidet** liikumisvõimaluste loomiseks koolis ning liikumISRõõmu toetamiseks (keskmine hinnang 4,12). Kuigi **LKK meeskonna olemasolu** on endiselt hinnatud suhteliselt kõrgelt, on selle keskmine hinnang võrreldes eelmiste õppeaastatega oluliselt langenud (4,58 → 4,09).

Kõige madalama hinnangu on 2024/2025. õppeaastal selles valdkonnas saanud **kogemuste jagamine** LKK Facebooki grupis (keskmine hinnang 2,47) ning **lapsevanemate panustamine** õpilaste liikumisvõimaluste arendamisse (keskmine hinnang 2,58). Kuigi hinnang **partnerkoolide olemasolule** on võrreldes varasemaga suurenenud, kuulub ka see näitaja endiselt valdkonna madalamate hinnangute hulka (keskmine hinnang 2,63).

Aktiivne vahetund

„**Aktiivse vahetunni**“ valdkond on ainus, kus on täheldatav kogu valdkonna keskmise hinnangu märgatav paranemine: 2024/2025. õppeaastal tõusis keskmine hinnang 3,97-ni (eelmisel õppeaastal 3,76; tabel 3). Kuigi muutus ei ole statistiliselt oluline, viitab tulemus paranemistrendile ($p=0,059$).

Valdkonna üksikküsimuste lõikes on muutused erinevad – osa väidete puhul on näha keskmise hinnangu paranemist, samas kui teiste puhul on hinnang langenud. Positiivne on, et paranenud on hinnang sellele, et **koolipäevas on vähemalt üks 20-minutiline aktiivne vahetund**, kuigi muutus ei ole statistiliselt oluline ($p=0,303$). Statistiliselt oluliselt kõrgemalt on hinnatud **aktiivselt tegutsevate mängujuhtide** olemasolu ($p=0,031$) ning paranemistrend on täheldatav ka **mängujuhtide süsteemi** olemasolu puhul ($p=0,071$).

Kuigi mitmete üksikküsimuste puhul on märgata keskmise hinnangu tõusu, on ka küsimusi, mille puhul on hinnang langenud. Märgatavalt on vähenenud hinnang **mängujuhtide mentori** olemasolule, kus muutus on statistiliselt oluline võrreldes eelmise õppeaastaga ($p=0,019$). Samuti on langenud hinnang **õpilastest mängujuhtide** igapäevasele tegutsemisele koolis ning **uute mängujuhtide leidmisele ja koolitamisele** ($p=0,077$), samuti **III kooliastme ja gümnaasiumi õpilaste igapäevasele õuevahetunnis käimisele** ($p=0,071$). Statistiliselt oluline langus on toimunud ka **III kooliastme ja gümnaasiumi õpilaste osavõttus aktiivse sisevahetunni tegevustest** ($p=0,032$) ning **I kooliastme õpilastele eri tüüpi ja igal aastaajal liikumisvõimalusi pakkuvate õuealade** olemasolus ($p=0,015$).

Tabel 3. Valdkonna „Aktiivne vahetund“ küsimuste keskmised hinnangud õppeaastatel 2021/2022 kuni 2024/2025.

	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	p-väärtus (23/24 vs 24/25)	
„Aktiivne vahetund“ keskmine	3,71	3,82	3,76	3,97	0,059	
23. Koolipäevas on vähemalt üks vähemalt 20 minutit kestev aktiivne vahetund, kus kõigil õpilastel on loodud võimalused liikuda või mängida.	4,70	4,78	4,81	5,01	0,303	
24. Koolis on õpilastest mängujuhid, kes tegutsevad igapäevaselt.	2,75	2,83	2,48	2,91	0,031	
25. Koolis on olemas süsteem uute mängujuhtide leidmiseks ja väljakoolitamiseks (koolisiselset ja/või LKK võrgustikus).	2,57	2,83	2,45	2,84	0,071	
26. Meie kooli õpilased kavandavad ise aktiivse vahetunni tegevusi.	3,46	3,65	3,73	3,97	0,203	
27. Kõik liikumiseks sobivad siseruumid (aula, võimla, fuajee jm ruumid) on õpilastele vahetunnitegevusteks avatud. Ruumid kasutatakse vastavalt kokkulepitud reeglitele ning seal, kus vaja, on olemas ka toimiv järelevalve.	4,40	4,64	4,68	4,53	0,359	
28. Õpilastele on siseruumides aktiivseteks tegevusteks piisavalt erinevaid vahendeid (arvestades vanust, huvisid, kasutusvõimalusi).	3,95	3,93	4,10	4,16	0,697	
29. Õpilased võtavad innukalt osa aktiivse sisevahetunni tegevustest (nt õue-, mängu-, tantsu-, spordi-, võimlavahetund või muud aktiivsed vahetunnid)	I kooliaste	5,10	5,21	5,18	5,05	0,317
	II kooliaste	4,21	4,36	4,41	4,21	0,153
	III kooliaste/ gümnaasium	3,22	3,39	3,41	3,07	0,032
30. Enamik õpilasi käib aastaringelt iga päev vähemalt ühe vahetunni ajal õues	I kooliaste	5,14	4,38	4,46	4,43	0,904
	II kooliaste	4,89	3,75	3,72	3,77	0,791
	III kooliaste/ gümnaasium	4,68	3,43	3,04	2,77	0,298
31. Eri tüüpi liikumisvõimalusi pakkuvaid alasid on õues piisavalt igaks aastajaks ning neid kasutatakse aktiivselt	I kooliaste	4,58	4,54	4,80	4,43	0,015
	II kooliaste	4,11	4,18	4,29	4,05	0,133
	III kooliaste/ gümnaasium	3,67	3,65	3,67	3,36	0,059
32. On piisavalt erinevaid väikevahendeid (nt palle, hüpitsaid või muid mängu- või spordivahendeid), mida saab õues aktiivseteks tegevusteks kasutada	I kooliaste	4,48	4,62	4,60	4,54	0,670
	II kooliaste	4,21	4,39	4,41	4,38	0,837
	III kooliaste/ gümnaasium	3,95	4,14	4,27	4,11	0,366
33. Enamik õpetajaid julgustab õpilasi vahetunnis õue minema.	4,08	3,84	3,97	3,96	0,939	
34. Meie kooli töötajad liiguvad vahetunni ajal meeleldi õue.	2,83	2,95	2,92	2,87	0,772	

Sarnaselt eelmistele õppeaastatele on ka 2024/2025. õppeaastal kõige kõrgemalt hinnatud **vähemalt ühe 20 minutit kestva aktiivse vahetunni** olemasolu (keskmine hinnang 5,01) ning **I kooliastme** õpilaste osalemine **aktiivse vahetunni tegevustest** (keskmine hinnang 5,05).

Kõige madalamad hinnangud on saanud **III kooliastme ja gümnaasiumi õpilaste aastaringne õues viibimine** vahetundide ajal (keskmine hinnang 2,77). Kuigi võrreldes eelmise õppeaastaga on **uute mängujuhtide leidmine ja koolitamine** saanud mõnevõrra kõrgema hinnangu, kuulub see siiski valdkonna madalamate näitajate hulka (keskmine hinnang 2,84). Samuti on madalalt hinnatud väide, et **kooli töötajad liiguvad vahetunni ajal meeleldi õue** (keskmine hinne 2,87), ning see näitaja on võrreldes eelmiste õppeaastatega langenud.

Kuna 2022/2023. õppeaastal muudeti küsimuse 30 sõnastus, jäeti see valdkonna keskmise hinnangu arvutamisel välja. Varasem sõnastus hindas õpilaste võimalust käia aastaringelt vähemalt ühes

vahetunnis õues, kuid ei peegeldanud nende tegelikku õues viibimist. Uue sõnastuse puhul hinnatakse, **kas enamik õpilasi käib aastaringelt iga päev vähemalt ühes vahetunnis õues.**

Aktiivne ainetund

Sarnaselt eelmise õppeaastaga on „Aktiivse ainetunni“ valdkonna keskmine hinnang püsinud sisuliselt samal tasemel, kuigi täheldatav on väga väike tõus (keskmine hinnang 4,06; $p=0,807$; tabel 4). Keskmise hinnangu arvutamisel ei ole arvesse võetud valdkonda lisatud uut väidet istumisaja katkestamise kohta ainetunnis, kuna selle väite hinnang on väga madal ning mõjutaks oluliselt valdkonna keskmist. Ka üksikküsimuste lõikes on hinnangud jäänud pigem samaks või mõnevõrra paranenud, kuid ükski muutus ei ole statistiliselt oluline ($p=0,179-0,983$).

Tabel 4. Valdkonna „Aktiivne ainetund“ küsimuste keskmised hinnangud õppeaastatel 2021/2022 kuni 2024/2025.

		2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	p-väärtus (23/24 vs 24/25)
„Aktiivne ainetund“ keskmine		3,73	3,99	4,03	4,06¹	0,807
35. Enamik õpetajaid pöörab igapäevaselt tähelepanu sellele, et õpilased ei istuks järjest terve tunni, ning rakendavad liikumist võimaldavaid meetodeid ja tegevusi. Sealhulgas viiakse osa tunnitegevusi läbi väljaspool klassiruumi – aulas, võimlas, koridoris või teistes ruumides	I kooliaste	4,43	4,79	4,81	4,83	0,863
	II kooliaste	3,79	3,88	4,00	4,07	0,624
	III kooliaste/ gümnaasium	3,05	3,19	3,22	3,41	0,179
36. Ainetunnis kasutatakse pika istumise katkestamiseks erinevaid vahendeid (seisulauad, tasakaalutoolid, istumispallid).					2,25	
37. Enamik õpetajaid kasutab aktiivsete ainetundide läbiviimiseks kooliõue ja lähiümbruse võimalusi	I kooliaste	4,13	4,43	4,43	4,35	0,581
	II kooliaste	3,53	3,74	3,81	3,81	0,983
	III kooliaste/ gümnaasium	2,96	3,19	3,29	3,24	0,698
38. Enamike õpetajate jaoks on tavapärane teha aktiivsete ainetundide kavandamisel ja korraldamisel omavahel koostööd (sh jagatakse materjale ja kogemusi).		3,05	3,60	3,39	3,39	0,982
39. Õpetajatele on lihtsasti kättesaadavad abistavad vahendid (täringud, pallid, värviprinter, laminaator vm vahendid) ainetundide aktiivsemaks muutmiseks.		4,61	4,78	4,75	4,86	0,435
40. Koolipere liikmete vahel on kokkulepe, et liikumist võimaldavate õppemeetodiga kaasnev mõningane sagin nii klassiruumis kui väljaspool on loomulik osa õppetööst.		4,05	4,33	4,46	4,49	0,865

¹Keskmise arvutamisel ei ole arvestatud küsimust 36.

Sarnaselt eelmistele õppeaastatele on ka 2024/2025. õppeaastal kõrgeimad hinnangud saanud **õpilaste järjestikuse istumisaja vähendamine I kooliastmes** (keskmine hinnang 4,83), tunni aktiivsemaks muutmiseks **vajalike abistavate vahendite kättesaadavus õpetajatele** (keskmine hinnang 4,86) ning kokkulepe, et liikumist võimaldavate **õppemeetoditega kaasnev sagin on loomulik osa õppetööst** (keskmine hinnang 4,49).

Kõige madalamalt on hinnatud vahendite kasutamist **istumisaja katkestamiseks** ainetundides (keskmine hinnang 2,25), mis on ühtlasi kogu 2024/2025. õppeaasta madalaim hinnang kõigi valdkondade lõikes. Jätkuvalt on madalad hinnangud saanud nii **koolihoovi või lähiümbruse** kasutamine **aktiivsete ainetundide läbiviimiseks** kui ka **istumisaja katkestamine** ja liikumist võimaldavate meetodite kasutamine tunnis **III kooliastmes ja gümnaasiumis** (vastavalt keskmine hinnang 3,24 ja 3,41), kuigi viimase näitaja puhul on võrreldes eelmise õppeaastaga täheldatav väike paranemine. Lisaks on madalalt hinnatud ka **õpetajate koostöö** ainetundide kavandamisel ja korraldamisel (keskmine hinnang 3,39).

Liikumisõpetus, valikained ja huviringid ning vaba aja tegevused

Kui eelnevatel õppeaastatel on antud valdkonna keskmine hinnang näidanud väikest tõusutrendi, siis 2024/2025. õppeaastal on keskmine hinnang langenud, kuigi langus ei ole statistiliselt oluline ($p=0,243$; tabel 5). Keskmise hinnangu alanemise üheks põhjuseks võib olla väite „Liikumisõpetuse tunnis on kättesaadavad vahendid oskuste arendamiseks“ eemaldamine, kuna see väide on eelnevatel õppeaastatel saanud väga kõrged hinnangud (hinnangud vahemikus 5,10-5,14). Arvestades, et ka teised selle valdkonna küsimused sisaldavad oma olemuselt vahendite olemasolu ja kättesaadavust, ei ole selle väite eraldi käsitlemine põhjendatud.

Tabel 5. Valdkonna „Liikumisõpetus ja huviringid“ küsimuste keskmised hinnangud õppeaastatel 2021/2022 kuni 2024/2025.

		2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	p-väärtus (23/24 vs 24/25)
„Liikumisõpetus, valikained ja huviringid ning vaba aja tegevused“ keskmine		3,58	3,60	3,69	3,56	0,243
41. Vahetunnitegevuste ja mängude (nt lauatenise jt reketimängude) oskusi õpetatakse liikumisõpetuse (kehalise kasvatuse) tunnis ja julgustatakse neid vahetunnis kasutama.		4,33	4,57	4,58	4,65	0,661
42. Kooli liikumisõpetuse (kehalise kasvatuse) ainekavas on mitmeid populaarseid vaba aja liikumisviise ja mängu (nt reketimängud, parkuur, rula, jalg- või tõukerattaga sõitmine, tasakaalulint vms) ja arendatakse neid toetavaid oskusi.		3,86	4,01	4,17	4,19	0,894
43. Õpilased kaardistavad oma liikumisharjumusi eneseanalüüsi ja/või liikumispäeviku abil ja saavad õpetajatelt tagasisidet.		2,91	2,83	2,85	3,06	0,227
44. Õppeperioodi alguses annab õpetaja vanematele teada, milliseid oskusi ja võimeid hakatakse arendama ja kuidas on need seotud laste tervise ja liikumisega vabal ajal.		3,15	3,35	3,53	3,28	0,181
45. Kooli õppekava sisaldab lisaks liikumisõpetuse (kehalisele kasvatuse) kohustuslikele tundidele teisi liikumisega seotud tunde.	I kooliaste	3,87	3,85	4,05	4,23	0,396
	II kooliaste	3,04	3,01	3,38	3,15	0,288
	III kooliaste/ gümnaasium	2,61	2,61	2,58	2,70	0,530
46. Koolis on lai valik tasuta liikumis- ja spordiringe.	I kooliaste	3,71	3,76	3,71	3,60	0,592
	II kooliaste	3,60	3,51	3,47	3,25	0,266
	III kooliaste/ gümnaasium	3,15	2,98	2,94	2,84	0,596
47. Õpilased teevad liikumisalaseid õpilasuurimusi ja praktilisi töid.					4,03	

Ka üksikküsimuste lõikes ei ole toimunud ühtegi statistiliselt olulist muutust ning hinnangud on üldjoontes püsinud sarnased eelmise õppeaastaga. Suurim muutus on toimunud **vanemate õppeprotsessist teavitamise** hinnangutes, mille keskmine on langenud 3,53-lt 3,28-le ($p=0,181$). Samal ajal on paranenud hinnang **õpilaste liikumisharjumuste eneseanalüüsile** ning tagasiside saamisele (keskmise hinnangu tõus 2,85-lt 3,06-le; $p=0,227$).

Sarnaselt varasematele õppeaastatele on ka 2024/2025. õppeaastal kõige kõrgemalt hinnatud **vahetunnitegevuste ja mängude õpetamist liikumisõpetuse tunnis** (keskmise hinnang 4,65). Kõrgema hinnangu on saanud ka **I kooliastme** õpilastele pakutavad **liikumisega seotud tunnid** väljaspool liikumisõpetust (keskmise hinnang 4,23) ning **vaba aja mängude õpetamine** liikumisõpetuses (keskmise hinnang 4,19). 2024/2025. õppeaastal lisati valdkonda küsimus „Õpilased teevad liikumisalaseid õpilasuurimusi ja praktilisi töid“, mis on saanud samuti suhteliselt kõrge hinnangu (4,03).

Jätakuvalt on madalaimalt hinnatud **III kooliastmele ja gümnaasiumile** suunatud **täiendavate liikumisega seotud tundide** olemasolu õppekavas (keskmise hinnang 2,70) ning tasuta **liikumis- ja spordiringide valikut** (keskmise hinne 2,84).

Aktiivne koolitee

„Aktiivse koolitee“ valdkonnas on võrreldes eelmise õppeaastaga toimunud langus nii valdkonna üldises keskmises hinnangus kui ka enamiku üksikküsimuste hinnangutes. Samas ei ole need muutused statistiliselt olulised ($p=0,138-0,975$; tabel 6).

Tabel 6. Valdkonna „Aktiivne kooliteeküsimuste keskmised hinnangud õppeaastatel 2021/2022 kuni 2024/2025.

	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	p-väärtus (23/24 vs 24/25)
„Aktiivne koolitee“ keskmine	3,43	3,61	3,66	3,52	0,182
48. Kõik meie kooli õpilased on kaardistanud oma võimalused aktiivseks ja turvaliseks kooliteeks.	3,05	3,40	3,45	3,21	0,174
49. Enamik õpilasi läbib vähemalt osa kooliteest jalgsi, tõuke- või jalgrattaga või muul aktiivsel viisil.	3,73	3,92	3,98	4,01	0,840
50. Lastevanemate koosolekutel otsitakse lahendusi laste aktiivse ja turvalise koolitee tagamiseks.	3,27	3,44	3,65	3,40	0,138
51. Kooliümbruse teed on õpilastele aktiivseks liikumiseks ohutud.	3,98	4,08	4,07	4,06	0,975
52. Lapsevanemad, kes toovad lapsi autoga kooli, peatuvad koolist kaugemal, ning on loodud turvaline tee peatuskohast koolini.	2,84	3,04	2,96	2,85	0,526
53. Koolis on loodud võimalused jalg- ja tõukerataste, rulade, tasakaaluliikurite, kiivrite jms turvaliseks hoiustamiseks.	4,53	4,73	4,81	4,82	0,968
54. Kool on koostanud (või parajasti koostab) ja rakendab turvalise koolitee kaardistust ehk liikuvuskava.	2,52	2,80	2,86	2,69	0,368
55. Enamik õpetajaid läbib vähemalt osa kooliteest aktiivsel viisil, näiteks pargitakse auto koolihoovist kaugemale.	3,11	3,24	3,34	3,34	0,973
56. Koolis märgatakse ja tunnustatakse igapäevast jalgsi, tõuke- ja jalgrattaga liikumist.	3,12	3,35	3,45	3,33	0,481

Kõrgeimad hinnangud on jätkuvalt antud koolide võimalusele **jalg- ja tõukerataste, rulade jm turvaliseks hoiustamiseks** (keskmine hinnang 4,82). Keskmise hinnangu üle nelja on saanud ka **õpilaste aktiivse koolitee kasutamine** (keskmine hinnang 4,01) ning kooliümbruse **teede ohutus aktiivseks liikumiseks** (keskmine hinnang 4,06).

Sarnaselt varasematele õppeaastatele on kõige madalamalt hinnatud **turvalise koolitee kaardistamist ehk liikuvuskava olemasolu ja rakendamist**, mille hinnang on võrreldes eelmise aastaga veelgi langenud (keskmine hinnang 2,69). Lisaks on endiselt vähe **lapsevanemaid**, kes toovad lapsi autoga kooli, aga **peatuvad koolist kaugemalt** ning peatuskohast koolini on loodud turvaline tee, mille puhul on hinnang samuti langenud võrreldes eelmise õppeaastaga (keskmine hinnang 2,85).

Kokkuvõte

2024/2025. õppeaasta KENA analüüsist ilmneb, et võrreldes eelmise õppeaastaga on mõnevõrra paranenud valdkondade „Aktiivne vahetund“ ja „Aktiivne ainetund“ keskmised hinnangud. Valdkondade „Meeskond, koostöö ja võrgustik“, „Liikumisõpetus, valikained ja huviringid ning vaba aja tegevused“ ja „Aktiivne kooltee“ keskmised hinnangud on seevastu veidi langenud. 2024/2025. õppeaastal lisandunud valdkond „Liikumise roll kookultuuris ja õpetajate liikumisvõimalused“ on saanud võrreldes teiste valdkondadega pigem kõrgema hinnangu.

Valdkondade siseselt on 2024/2025. õppeaastal kõrgemalt hinnatud järgnevad tegevussuunad:

Liikumise roll kookultuuris ja õpetajate liikumisvõimalused: õpilaste ja õpetajatega koostöös leitud lahendused ekraaniaja vähendamiseks, koolipersonali teadlikkus Liikuma Kutsuvast Kooli põhimõtetest ja põhitegevustest ning kooliümbruse jalutusradade kasutamise võimalused erinevateks aktiivseteks tegevusteks.

Meeskond, koostöö ja võrgustik: koolijuhi toetus Liikuma Kutsuva Kooli tegevustele ning õpetajatele ja teistele koolipere liikmetele loodud võimalused osalemaks LKK võrgustiku tegevustes.

Aktiivne vahetund: vähemalt ühe 20-minutilise aktiivse vahetundi olemasolu koolipäevas ning I kooliastme õpilaste aktiivne osalemine sisevahetundi tegevustest.

Aktiivne ainetund: aktiivse ainetundi läbiviimiseks vajalike abivahendite kättesaadavus õpetajatele, kokkulepe, et liikumist võimaldavate õppemeetoditega kaasnev sagin on loomulik osa õppetööst, ning aktiivse ainetundi meetodite igapäevane kasutamine I kooliastmes.

Liikumisõpetus, valikained ja huviringid ning vaba aja tegevused: vahetunnitegevuste ja mängude õpetamine liikumisõpetuse tunnis ning õpilaste julgustamine neid vahetundides kasutama, I kooliastmele suunatud liikumisega seotud tundide olemasolu lisaks liikumisõpetusele ning vaba aja liikumisviiside ja mängude suurem osakaal liikumisõpetuse ainekavas.

Aktiivne koolitee: head võimalused jalg- ja tõukerataste, rulade ning teiste aktiivsete liikumisvahendite turvaliseks hoiustamiseks.

Tegevussuunad, milles on veel arenguruumi ning millele Liikuma Kutsuva Kooli programm võiks koolide toetamisel senisest enam tähelepanu pöörata, on järgmised:

Liikumise roll kookultuuris ja õpetajate liikumisvõimalused: koolipersonali õues viibimise, kõnnikoosolekute ja liikumispauside teadlikum toetamine ning Liikuma Kutsuva Kooli eesmärkide ja tegevussuundade selgem kajastamine kooli arengukavas.

Meeskond, koostöö ja võrgustik: partnerkoolide vahelise koostöö arendamine, kogemuste senisest aktiivsem jagamine Liikuma Kutsuva Kooli võrgustikus (sh Facebooki grupi kaudu) ning lapsevanemate suurem kaasamine õpilaste liikumisvõimaluste arendamisse.

Aktiivne vahetund: III kooliastme ja gümnaasiumi õpilaste aastaringse õues viibimise ning aktiivse sisevahetundi tegevustes osalemise suurendamine, mängujuhtide järelkasvu ning leidmise ja koolitamise süsteemi tugevdamine ning koolipersonali julgustamine vahetundide ajal rohkem õue liikuma.

Aktiivne ainetund: istumisaja katkestamiseks sobivate vahendite mitmekesisem kasutamine ainetundides, aktiivsete ainetundide meetodite ja õuesõppe suurem rakendamine ning istumisaja teadlik katkestamine eelkõige III kooliastmes ja gümnaasiumis, samuti õpetajate omavahelise koostöö tõhustamine aktiivsete ainetundide kavandamisel ja läbiviimisel.

Liikumisõpetus, valikained ja huviringid ning vaba aja tegevused: III kooliastmele ja gümnaasiumile suunatud liikumisega seotud tundide pakkumise laiendamine lisaks liikumisõpetusele ning tasuta liikumise- ja spordiringide valiku suurendamine.

Aktiivne koolitee: turvalise koolitee kaardistamise ehk liikuvuskava koostamine ja rakendamine ning lapsevanemate harjumuste kujundamine nii, et autoga kooli toomisel peatutaks koolist kaugemal ning liikumine peatuskohast koolini toimuks mööda turvalist teed.

Summary

Since 2018, schools that have joined the “Schools in Motion” (SiM) programme have used the “Schools in Motion Self-Assessment Tool” (KENA) to support their development and conduct self-evaluation. The tool helps schools gain a comprehensive and realistic overview of their current situation and supports the intentional development of a school culture that values physical activity. As development is a gradual process, KENA enables schools to assess the steps taken so far and to set future goals.

For the University of Tartu Move Lab, KENA serves as an important instrument for monitoring development trends across the entire network. It enables identifying areas where progress has been made and where schools require additional support. Each completed KENA contributes to the further development of the SiM programme and supports more targeted guidance and assistance for schools.

The purpose of KENA is to support schools in:

- gaining a comprehensive overview of activities that support the principles of the SiM programme;
- planning and further developing solutions that promote physical activity;
- monitoring changes and development over time.

It is recommended that the completion of KENA and analysis of its results be led by the school’s SiM team, with other stakeholders involved in the process. The self-assessment can also be conducted in stages, engaging relevant participants in each thematic discussion, such as students, subject teachers, parents, and other members of the school community.

Over the years, the content and implementation conditions of KENA have been repeatedly refined and developed based on feedback from schools and practical user experience. The piloting of the web-based KENA platform began in 2018.

Pilot Phase (2018–2020)

- In 2018, KENA was completed by schools that had newly joined the SiM network (n = 24), representing 80% of the schools that joined that year.
- In 2019, all network schools (n = 78) were invited to complete KENA; 42 schools participated, accounting for 54% of the network. Of these, 14 schools completed KENA in both 2018 and 2019.
- By 2020, the network included 110 schools, of which 74 (67%) completed KENA. That year, 41 schools completed the previous version, and 33 schools completed the updated version of KENA. Ten schools completed KENA in all three years, and 25 schools did so in two of the three years.

Transition to Academic Year–Based Completion (from 2021 onward)

In 2021, KENA completion shifted to an academic-year–based schedule.

- By the end of the 2021/2022 academic year, 179 schools had joined the SiM network, and 122 of them (68.2%) completed KENA.
- During the 2022/2023 academic year, 21 new schools joined the network, bringing the total to 200 schools by the end of the year. Of these, 129 schools (64.5%) completed KENA.
- In the 2023/2024 academic year, 18 new schools joined the network. By the end of the year, the network included 218 schools, of which 132 (61%) completed KENA.

- In the 2024/2025 academic year, 15 new schools joined the network, while at the same time some schools were closed or merged. By the end of the academic year, the network comprised 222 schools, of which 159 (72%) completed KENA.

In 2025, an updated version of KENA was introduced to comprehensively address the role of physical activity in schools. A new thematic block, “The Role of Physical Activity in School Culture and Teachers’ Opportunities for Physical Activity,” was added to provide a more holistic overview of how the SiM programme’s principles are implemented at the school level. The previous block, “School Building and Schoolyard,” was removed, and its questions were redistributed across other thematic blocks.

All questions within the blocks were reviewed and, where necessary, both their content and wording were refined. At the same time, it was considered important to maintain the structure and meaning of the questions as similar as possible to those of the previous version to ensure data continuity and enable long-term analysis and comparison. In addition, at the end of KENA, schools are asked to identify three key priority areas based on the questionnaire and to specify three concrete actions for each priority area.

From 2025 onward, the KENA domains are as follows:

1. The role of physical activity in school culture and teachers’ opportunities for physical activity (11 statements)
2. Teamwork, cooperation, and network (11 statements)
3. Active recess (12 statements)
4. Active lessons (6 statements)
5. Physical education, electives and hobby groups, and leisure-time activities (7 statements)
6. Active school travel (9 statements)

The main period for completing KENA is spring (April–June), allowing the tool to be used as a resource when preparing action plans for the following year. Until the end of the 2023/2024 academic year, new schools completed KENA immediately upon joining the network. Starting from the 2024/2025 academic year, new schools complete KENA after participating in the introductory seminar.

Members of the SiM team remain the most actively involved in completing KENA – they were involved in 84% of the schools that completed the tool. Compared to the two previous academic years, the proportion of teachers not belonging to the SiM team increased in the 2024/2025 academic year (27%). The involvement of school leadership has remained at a similar level to the two preceding academic years (47–48%); however, school head participation in completing KENA has continued to decline (42% in 2024/2025 compared to 45% in 2023/2024).

While the previous academic year showed an increase in student involvement, this indicator declined again in the current academic year (27% in 2024/2025 compared to 30% in 2023/2024). The involvement of supervisory board members has also decreased significantly (from 12% in previous academic years to 4% in 2024/2025). In addition to the low participation of supervisory board members, the involvement of parent council members remains low (4%).

Main results

It is important to note that although most domain questions have remained the same, 1–2 questions in each domain have been modified, which may affect the average scores. In addition, a new domain, “The Role of Physical Activity in School Culture and Teachers’ Opportunities for Physical Activity,” has

been added to KENA, and the questions from the former domain “School Building and Schoolyard” have been redistributed across other domains.

Compared to previous academic years, an increase in the average score is observed only in the domains “Active Recess” (from 3.76 to 3.97) and “Active Lessons” (from 4.03 to 4.06); however, these changes are not statistically significant (p-values 0.059 and 0.807, respectively). The average scores of all other domains have decreased compared to the previous academic year. The largest decline occurred in the domain “Teamwork, Cooperation and Network” (from 3.82 to 3.56) where the change is also statistically significant (p = 0.009).

The highest average scores were recorded in the domains “Active Lessons” (4.06) and “The Role of Physical Activity in School Culture and Teachers’ Opportunities for Physical Activity” (4.01), the latter being newly introduced in the 2024/2025 KENA. Schools rate highly the importance and value of physical activity in school, as well as staff well-being and opportunities for physical activity. The domain “Active School Travel” (3.52) continues to have the lowest average score.

Within the areas, the following activities were rated higher in the 2024/2025 academic year:

The Role of Physical Activity in School Culture and Teachers’ Opportunities for Physical Activity: solutions developed in collaboration with students and teachers to reduce screen time; school staff’s awareness of the principles and core activities of the SiM programme; and opportunities to use walking trails in the school surroundings for various activities.

Teamwork, Cooperation, and Network: the school head supports SiM activities and the opportunities created for teachers and other members of the school community to participate in LKK network activities.

Active Recess: the existence of at least one 20-minute active recess during the school day and the active participation of first-stage students (grades 1–3) in indoor recess activities.

Active Lessons: the availability of teaching aids necessary for implementing active lessons; an agreement that the liveliness associated with movement-based teaching methods is a natural part of the learning process; and the daily use of active lesson methods in the first stage of basic education.

Physical Education, Electives and Hobby Groups, and Leisure-Time Activities: teaching recess activities and games during physical education classes and encouraging students to use them during recess; the availability of additional movement-related lessons for the first stage of basic education beyond physical education; and a greater emphasis on leisure-time physical activities and games in the physical education curriculum.

Active School Travel: good opportunities for the safe storage of bicycles, scooters, skateboards, and other active modes of transport.

The activities that still have room for improvement and should receive more attention from the “School in Motion” program in supporting schools in the 2024/2025 academic year are as follows:

The Role of Physical Activity in School Culture and Teachers’ Opportunities for Physical Activity: more systematic support for school staff’s time spent outdoors, walking meetings, and movement breaks,

as well as clearer integration of the Schools in Motion goals and action directions into the school development plan.

Teamwork, Cooperation, and Network: strengthening cooperation between partner schools, more active sharing of experiences within the Schools in Motion network (including via the Facebook group), and greater involvement of parents in developing students' opportunities for physical activity.

Active Recess: increasing year-round outdoor time and participation in active indoor recess activities among lower secondary and upper secondary students; strengthening the system for recruiting and training play leaders; and encouraging school staff to spend more time outdoors during recess.

Active Lessons: more diverse use of tools and strategies to break up sedentary time during lessons; wider implementation of active lesson methods and outdoor learning; more intentional interruption of sedentary time, particularly in lower secondary and upper secondary grades; and enhanced collaboration among teachers in planning and delivering active lessons.

Physical Education, Electives and Hobby Groups, and Leisure-Time Activities: expanding the provision of movement-related lessons for lower secondary and upper secondary students in addition to physical education and increasing the availability of free physical activity and sports clubs.

Active School Travel: mapping and implementing safe routes to school (i.e., developing and applying a school mobility plan), and shaping parental practices so that when children are driven to school, drop-off occurs further away and the route from the drop-off point to school follows a safe path.